

14. apríl 2013 – Rastúca viera emauzských

V ten deň išli dvaja z nich do dediny zvanej Emauzy, ktorá bola od Jeruzalema vzdialená šesťdesiat stadií, a zhovárali sa o všetkom, čo sa prihodilo. Ako sa tak zhovárali a spoločne uvažovali, priblížil sa k nim sám Ježiš a išiel s nimi. Ich oči boli zastreté, aby ho nepoznali. I spýtal sa ich: „O čom sa to cestou zhovárate?“ Zastavili sa zronení a jeden z nich menom Kleopas, mu povedal: „Ty si vari jediný cudzinec v Jeruzaleme, ktorý nevie, čo sa tam stalo v týchto dňoch?“ On im povedal: „A čo?“ Oni mu vraveli: „No s Ježišom Nazaretským, ktorý bol prorokom, mocným v čine i v reči pred Bohom aj pred všetkým ľudom; ako ho veľkňazi a naši poprední muži dali odsúdiť na smrť a ukrižovali. A my sme dúfali, že on vykúpi Izrael. Ale dnes je už tretí deň, ako sa to všetko stalo. Niektoré ženy z našich nás aj naľakali. Pred svitaním boli pri hrobe, a keď nenašli jeho telo, prišli a tvrdili, že sa im zjavili anjeli a hovorili, že on žije. Niektorí z našich odišli k hrobu a zistili, že je to tak, ako vraveli ženy, ale jeho nevideli.“

On im povedal: „Vy nechápaví a ťarbaví srdcom uveriť všetko, čo hovorili proroci! Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy?“ A počnúc od Mojžiša a všetkých Prorokov, vykladal im, čo sa naňho v celom Písme vzťahovalo. Tak sa priblížili k dedine, do ktorej šli, a on sa tváril, že ide ďalej. Ale oni naň naliehali: „Zostaň s nami, lebo sa zvečerieva a deň sa už schýlil!“ Vošiel teda a zostal s nimi. A keď sedel s nimi pri stole, vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a podával im ho. Vtom sa im otvorili oči a spoznali ho. Ale on im zmizol. Tu si povedali: „Či nám nehoरेlo srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma?“ A ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa do Jeruzalema. Tam našli zhromaždených Jedenástich a iných s nimi a tí im povedali: „Pán naozaj vstal z mŕtvych a zjavil sa Šimonovi.“ Aj oni porozprávali, čo sa im stalo cestou a ako ho spoznali pri lámaní chleba.

(Lukáš 24,13-35)

Sú to len dva týždne, čo sme počúvali tento text. Bolo to na Veľkonočnú nedeľu večer a potom v priebehu veľkonočnej oktávy, presnejšie v stredu.

Udalosť, ako nám ju zachytáva sv. Lukáš evanjelista, je obrazom nielen Ježišových učeníkov, ale aj nás, ľudí 21. storočia. Aj my máme svoje predstavy o kresťanstve, o Ježišovi Kristovi, o tom, ako by mal, či nemal zasahovať do dejín ľudstva, či do našich vlastných, osobných dejín. Ved'

aj my neraz povieme alebo si to aspoň pomyslíme (a neraz aj so smútkom – ako „emauzskí“): *Ja som dúfal, že ma zachráni, že mi pomôže, že vypočuje moje modlitby, ale nič... Môj problém je stále tu a stále väčší a ťažší...* A nič sa nestalo, žiadny zázrak, ba ani len obyčajný viditeľný zásah. Má teda ešte zmysel veriť?!

Čítali sme, že Ježiš sa k smutným emauzským pripojil a rozprával sa s nimi. Viedol ich otázkami k tomu, aby vedeli vypovedať a pomenovať príčinu svojho smútku, svojej bolesti. A oni ako príčinu svojej bolesti pomenujú sklamanie: *...my sme dúfali, že on vykúpi Izrael...* A zrejme mali aj svoju predstavu o tom, ako to asi urobí. A nič. *Už je tretí deň odvtedy ako ho ukrižovali.* Ich sklamanie a smútok sú také veľké, že ani svedectvo žien, ktoré našli prázdny hrob, ba ani to, že videli anjelov, ktorí ženám hovorili o tom, že Ježiš žije, ich nepresvedčili a nevytrhli z ich bolesti.

Ich viera dostala zrejme tvrdý a dosť presný zásah. Ježiš im chce pomôcť vieru posilniť, postaviť „na nohy“. Preto im začne postupne vysvetľovať, ako sa na Mesiášovi malo všetko naplniť to, čo písali Mojžiš a proroci.

Viera je dar. To bez pochyby. Ale dar, ktorý nie je hotový. My tento dar musíme pestovať, živiť, my mu musíme umožniť prísun potrebných „živín“. A tieto živiny viery dostávame z dvoch prameňov: rozum a cit.

Cez rozum, cez poznávanie získavame jednotlivé pravdy, poznanie o tom, kto je Boh, kto som ja, ako ma Boh nekonečne miluje a čo všetko urobil a stále robí pre mňa, aby ma priviedol k sebe. Rozumom spoznávam to, čo mi Boh hovorí vo svojom slove, najmä v evanjeliách. Ale aj to, čo mi hovorí cez učiteľský úrad Cirkvi, ktorú Ježiš postavil ako viditeľnú istotu, zakotvenú na Skale.

Tu by som rád urobil jednu vsuvku. Môj priateľ – kňaz sa u mňa zastavil pred dvoma dňami a s hrôzou mi hovoril, že veľa veriacich, aj takých, ktorí aktívne pomáhajú vo farnosti a patria k tým, ktorí majú aj patričné náboženské vedomosti, veria v akési írské proroctvo. Ja ho osobne nepoznám. No hovorí sa v ňom vraj o tom, že Benedikt XVI. bol posledným pravým pápežom a František je vraj na rozvrátenie Cirkvi. Dôvod? Lebo vraj vnáša do pápežstva ľudskosť a robí inak ako robili jeho predchodcovia. Pričom – myslím, že je to jasné každému súcnemu človekovi – aj predošlí pápeži hovorili o ľudskosti a boli ľudskí.

Je pre mňa záhadou, čo je to v nás, slovenských kresťanoch katolíkoch, že žijeme radšej pod tlakom? Akoby sme sa nechceli pustiť starozákonnej predstavy Boha, ktorý je prísny, dáva príkazy a zákazy a trestá ich nedodržovanie. Prečo nám je tak ťažko poznávať vo Vzkriesenom Ježišovi Kristovi Boha, ktorý nevyčíta a jediný jeho príkaz je láska? O to viac, ak nám on sám ukazuje, ako milovať...?

Prosím všetkých, ktorí veria viac rôznym proroctvám ako Kristovi, ktorý hovorí v Evanjeliu a v Cirkvi cez Petra, ktorý je Skala, Istota, zamyslieť sa nad týmto: Prečo nechcem veriť v Boha, ktorý mi ponúka lásku?

Rozum mi hovorí aj o tom, že v Cirkvi sú prostriedky – sviatosti, ktoré mi majú pomáhať na tejto ceste Božej lásky. Zároveň mi rozum ukazuje, že sú tu skutočnosti, ktoré síce nie som schopný pochopiť prirodzeným rozumom. Napríklad sviatosti. Ale na základe svedectva samotného Ježiša, ktorý ich ustanovil a ktorému dôverujem, že to, čo hovorí, je pravda, prijímam tieto tajomstvá. Aj preto, že rozumu neprotirečia. Bez rozumu, teda bez rozmyšľania, uvažovania, by moja viera bola len veľmi chabá. Mohli by sme ju označiť detská – na základe autority niekoho, kto mi o tom hovorí. Ale takáto detská viera nemá životnosť. Pri svojom intelektuálnom raste ju zanechávame ako niečo zbytočné. Tak ako pri svojom fyzickom raste prestaneme raz nosiť detské papučky.

Viera, ktorá je však postavená len na rozume, má tiež svojho nepriateľa. Je ním pochybnosť, ktorá vzniká vtedy, keď niečomu prestanem rozumieť. Pričom to neznamená, že ide o nezmyselnosť nejakej pravdy. Môže to byť moja obmedzenosť pochopiť ju, alebo ju pochopiť, či vidieť z iného uhla pohľadu. A tu sa k slovu dostáva druhý prameň, ktorý je rovnako dôležitý ako rozum. Cit. Aj keď by možno niekto povedal, že city nemajú s vierou nič spoločné, nie je to tak. Sú ľudia, ktorí tvrdia, že ak chcem veriť správne, city musím potlačiť. Ale to by bola taká istá tragédia, ako keby som chcel tvrdiť, že viera sa nedá stavať na rozume. Ak mi raz Boh dal nielen rozum a slobodnú vôľu, ale aj iné dary – a medzi nimi aj cit, tak asi nie náhodou. Aj cit (alebo city) majú svoje rozhodujúce miesto pri živení mojej viery. Aké? – vráťme sa k emauzským učeníkom.

Ich radosť, ktorú určite prežívali – a nie malú – z toho, že začali rozumieť Písmu, ktoré im Ježiš vysvetľoval, ich viedla k tomu, aby ho zdržali

na noc. A Ježiš – ako vieme – neodmietol. Najmä preto, že im chcel dať pocítiť a zažiť novú skúsenosť viery. Keď vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a podával im ho, zrazu vedeli, koľká bije. Spoznali ho. A to bol Ježišov cieľ. Už im nebolo treba viac dôkazov o tom, že naozaj žije. Zmizol im. A oni si povedali: „Či nám nehořelo srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma?“ A ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa do Jeruzalema.

Či nám nehořelo srdce? Prežívali teda nadšenie, ich city boli v plných otáčkach. Teda rozum a city patria k sebe. Musia sa navzájom podporovať. Čím viac spoznávam, tým viac sa teším zo získaného poznania. A čím viac sa teším, tým viac ma to ťahá spoznávať ešte viac. A nové poznanie mi prináša ešte väčšiu radosť.

Táto súčinnosť rozumu a citov sa týka aj našej viery. To, čo napríklad nie som schopný pochopiť rozumom, ešte nenabúra moju vieru, lebo mi v tom pomáhajú city, ktoré mi dávajú odvahu prijať aj to, čomu nerozumiem. Ale viem, že Boh, ktorý mi dáva napríklad samého seba v Eucharistii, ma miluje a nikdy by ma neoklamal. Ak On sám hovorí, že je prítomný v kúsku chleba, nie rozum, ale cit lásky a dôvery voči nemu mi dáva silu veriť, že je to tak. A rozumu sa neprieči to, aby pripustil, že ten, ktorý miluje, si dokáže nájsť spôsob na prejavenie lásky.

U emauzských sme teda mohli vidieť, ako postupne rástla ich viera. Najprv vďaka rozumu novým pochopením Písma, ktoré im Ježiš vysvetlil. A potom – alebo možno povedať, že aj súčasne – vďaka citom, ktoré im rozohrievali srdcia radosťou nad novým poznaním. Až nakoniec pevnou vierou, že Ježiš naozaj žije. lebo ved' – On bol s nimi!

Vrátíme sa k tomu, čím sme začali. Otázkou, či má zmysel veriť? Čo nám dáva viera, ak sa aj modlíme, aj chodíme do kostola a napriek tomu prežívame rôzne ťažkosti, premáhajú nás vlastné slabosti a výsledkom je náš smútok.

Buďme istí, Ježiš ide aj s nami. Aj nám chce posilniť vieru v Jeho živú a aktívnu prítomnosť. Aj my môžeme spoznávať – a to denne – rozumom, aj citmi, ako nás konkrétne miluje. Priamo, aj cez ľudí. Ak tomu uveríme, potom aj my zažijeme podobný pocit ako emauzskí, že sa s týmto poznaním a radosťou budeme chcieť podeliť s tými, ktorí tiež prežívajú vieru podobne ako my. Kiež by ich bolo stále viac a kiež by sme mali čím viac skúseností, s ktorými by sme sa mohli deliť.